

Briselē, 2022. gada 13. decembrī
(OR. en)

15973/22

POLMAR 82
POLGEN 175
CONUN 330
COMAR 59
MARE 72
MAR 224
TRANS 789
ENER 683
ENV 1297
SUSTDEV 217
PECHE 517

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsēkretariāts

Saņēmējs: delegācijas

Iepr. dok. Nr.: ST 15255/22 + ADD1

Temats: Padomes secinājumi par starptautisko okeānu pārvaldību

Pielikumā pievienoti tematā minētie Padomes secinājumi, kurus Vispārējo lietu padome apstiprināja 2022. gada 13. decembrī.

Padomes secinājumi par starptautisko okeānu pārvaldību
drošiem, tīriem, veselīgiem un ilgtspējīgi pārvaldītiem okeāniem un jūrām

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ATGĀDINOT

- Padomes 2008. gada 8. decembra, 2009. gada 16. novembra, 2010. gada 14. jūnija, 2011. gada 19. decembra, 2012. gada 11. decembra, 2013. gada 25. jūnija un 2014. gada 24. jūnija secinājumus par integrēto jūrlietu politiku ¹;
- Padomes 2017. gada 3. aprīļa secinājumus "Starptautiskā okeānu pārvaldība – mūsu okeānu nākotnes veidošanas darbākārtība" ²;
- Padomes 2017. gada 15. maija secinājumus par pirmiedzīvotāju tautām ³;
- Padomes secinājumus par Eiropas Savienības Jūras drošības stratēģijas (ESJDS) rīcības plāna pārskatīšanu (2018. gada 26. jūnijs) ⁴;
- Padomes 2019. gada 17. jūnija secinājumus par ES rīcību nolūkā stiprināt noteikumus balstītas daudzpusējas attiecības ⁵;
- Padomes 2019. gada 19. novembra secinājumus par okeāniem un jūrām ⁶;
- Padomes 2019. gada 9. decembra secinājumus par ES Arktikas politiku ⁷;
- Padomes 2019. gada 10. decembra secinājumus "Ilgtspējīgas Eiropas izveidošana līdz 2030. gadam – līdzšinējais progress un turpmākie pasākumi" ⁸;

¹ 6503/1/08 REV1, 15175/1/09 REV1, 10300/10, 18279/11, 16553/12 + COR1, 10790/13 un 11204/14.

² 8029/17.

³ 8814/17.

⁴ 10494/18.

⁵ 10341/19.

⁶ 14249/19.

⁷ 14952/19.

⁸ 14835/19.

- Padomes 2020. gada 5. jūnija secinājumus "ES ūdens transporta nozare – turpmākā perspektīva: virzībā uz tādu ES ūdens transporta nozari, kura ir oglekļneitrāla, kurā nav negadījumu, kura ir automatizēta un konkurētspējīga" ⁹;
- Padomes 2020. gada 19. oktobra secinājumus par stratēģiju "No lauka līdz galdam" ¹⁰;
- Padomes 2020. gada 23. oktobra secinājumus "Biodaudzveidība – nepieciešama steidzama rīcība" ¹¹;
- Padomes 2021. gada 25. janvāra secinājumus "Klimata un enerģētikas diplomātija – Eiropas zaļā kursa ārējās dimensijas īstenošana" ¹²;
- Padomes 2021. gada 26. maija secinājumus par ilgtspējīgu zilo ekonomiku: veselība, zināšanas, pārticība, sociālais taisnīgums¹³;
- Padomes 2021. gada 10. jūnija secinājumus "Ceļā uz klimatnoturīgu Eiropu: jaunā ES Klimatadaptācijas stratēģija" ¹⁴;
- Padomes 2021. gada 22. jūnija secinājumus par jūras drošību¹⁵;
- Padomes 2021. gada 19. novembra secinājumus "Ūdens ES ārējās darbības jomā" ¹⁶;
- Padomes 2022. gada 28. februāra secinājumus par ES klimata diplomātiju: paātrināt Glāzgovas rezultātu īstenošanu ¹⁷;
- Padomes 2022. gada 10. jūnija secinājumus "Eiropas misijas" ¹⁸;
- Padomes 2022. gada 18. jūlija secinājumus par ES jaunajām akvakultūras stratēģiskajām vadlīnijām ¹⁹;

⁹ 8648/20.
¹⁰ 12099/20.
¹¹ 12210/20.
¹² 5263/21.
¹³ 9153/21.
¹⁴ 9419/21.
¹⁵ 9946/21.
¹⁶ 14108/21.
¹⁷ 6120/22 COR1.
¹⁸ 10124/22.

- Padomes 2022. gada 24. oktobra secinājumus "Gatavošanās Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) Pušu 27. konferencei (*COP 27*)"²⁰;
 - Padomes 2022. gada 24. oktobra secinājumus par Konvenciju par bioloģisko daudzveidību²¹;
1. ATZINĪGI VĒRTĒ ANO 2. Okeānu konferences sekmīgo norisi un rezultātus, kā arī ANO 2022. gada 21. jūlija Rezolūciju A/RES/76/296, ar ko apstiprina deklarāciju "Mūsu okeāns, mūsu nākotne, mūsu atbildība", kura pieņemta ANO 2. Okeānu konferencē ("Lisabonas deklarācija") un ar kuru tiek aizsākts jauns posms starptautiskajā rīcībā attiecībā uz okeāniem; AICINA to pilnībā īstenot un šajā sakarā UZSVER ES un tās dalībvalstu iesniegto brīvprātīgo saistību sarakstu; ATZINĪGI VĒRTĒ arī 2022. gada februāra Viena okeāna samitā paustās "Brestas saistības attiecībā uz okeāniem" (*"Brest Commitments for the Oceans"*), to, ka Grieķija 2024. gadā organizē 9. konferenci "Mūsu okeāns", un Francijas un Kostarikas priekšlikumu 2025. gadā rīkot nākamo ANO okeānu konferenci;
 2. JOPROJĀM ir dziļi satraukta par globālo ārkārtas situāciju, ar ko saskaras okeāni, un kopīgo nespēju līdz 2020. gadam sasniegt 14.2., 14.4. un 14.5. ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM) saskaņā ar ANO Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam; ATZINĪGI VĒRTĒ ANO Ekonomikas un sociālo lietu padomes 2022. gada sesijas augsta līmeņa segmenta un Augsta līmeņa politiskā foruma ilgtspējīgas attīstības jautājumos ministru deklarāciju, kurā atkārtoti stingri apliecināta apņemšanās saglabāt un ilgtspējīgi izmantot un pārvaldīt okeānus, jūras un jūras resursus un rīkoties izlēmīgi un steidzami, izvēršot plašāk rīcību attiecībā uz okeāniem, lai paātrinātu visu 14. IAM mērķrādītāju īstenošanu;

¹⁹ 11496/22.

²⁰ 13994/22.

²¹ 13975/22.

3. UZSVER savstarpējās saiknes un sinerģijas starp 14. IAM un citiem IAM, jo īpaši 2. IAM par pārtikas nodrošinājumu, 6. IAM par tīru ūdeni, 7. IAM par cenas ziņā pieejamu un tīru enerģiju, 8. IAM par pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un ekonomikas izaugsmi, 12. IAM par ilgtspējīgu patēriņu un ražošanu, 13. IAM par klimata pārmaiņām, 15. IAM par dzīvību uz zemes un 17. IAM par partnerību mērķu sasniegšanai; ATGĀDINA – lai sasniegtu šajos IAM noteiktos mērķrādītājus, tostarp, liekot uzsvaru uz vismazāk attīstītajām valstīm un mazajām salu jaunattīstības valstīm, ir vajadzīga transversāla pieeja;
4. ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka ir izdots kopīgais paziņojums par ES starptautiskās okeānu pārvaldības darbakārtību "Kurss – ilgtspējīga zilā planēta" ²² atbilstīgi Eiropas zaļajam kursam, kurš parāda ES un tās dalībvalstu spēcīgo iesaisti okeānu jautājumos; UZSVER, ka minētā darbakārtība ir daļa no ES reakcijas uz ANO Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam;
5. ATGĀDINA, ka ilgtspējīga, konkurētspējīga un inovatīva zilā ekonomika ir neatņemama daļa no visaptverošas starpnozaru pieejas okeānu pārvaldībai; ATZĪST, ka inovatīvas tehnoloģijas ir būtisks virzītājspēks pārejai uz ilgtspējīgu zilo ekonomiku un zaļo darbvietu radīšanai;
6. ATZĪST, ka lielākas privātās un publiskās investīcijas ir būtiskas pārejai uz ilgtspējīgu integrētu okeānu pārvaldību un zilo ekonomiku Eiropas Savienībā un pasaulē; UZSVER ilgtspējīgu finansēšanas instrumentu nozīmi šīs pārkārtošanās veicināšanā un virzīšanā; ATZINĪGI VĒRTĒ *UNEP-FI* darbu, pamatojoties uz ilgtspējīgas zilās ekonomikas finansēšanas principiem, kā arī *BlueInvest* iniciatīvas otrā posma uzsākšanu, ilgtspējīgas zilās ekonomikas partnerību programmas "Apvārsnis Eiropa" ietvaros un jauno zilās ekonomikas iniciatīvu *InvestEU* ietvaros;
7. ATKĀRTOTI APSTIPRINA ES un tās dalībvalstu stingro apņemšanos uzņemties svarīgu lomu globālajos centienos aizsargāt, saglabāt, atjaunot un ilgtspējīgi un taisnīgi izmantot globālo okeānu, veicot turpmāk uzskaitītās darbības.

²² JOIN(2022) 28 final.

I. Starptautiskās okeānu pārvaldības satvara stiprināšana

8. VĒLREIZ APSTIPRINA – kā pausts 2021. gada 21. decembra ANO Rezolūcijā A/RES/76/72, Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijā (*UNCLOS*) ir noteikts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru ir jāveic visas darbības okeānos un jūrās; un arī ATKĀRTOTI NORĀDA, ka starptautiskai iesaistei, ievērojot spēcīgu noteikumus balstītu multilaterālismu, ir izšķiroša nozīme, lai panāktu jēgpilnus rezultātus starptautiskās okeānu pārvaldības uzlabošanā;
9. ŅEM VĒRĀ izlēmīgo progresu, kas panākts Starpvaldību konferences 5. sesijas (*IGC-5*) pirmajā daļā attiecībā uz starptautisku juridiski saistošu instrumentu *UNCLOS* ietvaros par jūras biodaudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas ("*BBNJ*"); ATZINĪGI VĒRTĒ lomu, kāda ir Viena okeāna samitā izveidotajai vērienīgu ieceru koalīcijai attiecībā uz biodaudzveidību ārpus valstu jurisdikcijas, un "zilo līderu" lomu, mobilizējoties vērienīgam līgumam; AICINA ātri noslēgt sarunas un JOPROJĀM IR APŅĒMĪBAS PILNA izmantot visu ES diplomātisko spēku un ietekmes spējas, lai nekavējoties panāktu vērienīgu un efektīvu vienošanos;
10. ATKĀRTOTI APSTIPRINA, ka viena no efektīvas un iedarbīgas starptautiskās okeānu pārvaldības prioritātēm ir stiprināt un koordinēt esošos daudzpusējos starptautiskos un reģionālos instrumentus saskaņā ar *UNCLOS*, kuru mērķis ir panākt labāku savstarpējo sadarbību un uzlabotu saskaņotību; UZSKATA, ka ES un tās dalībvalstīm, jo īpaši ar to diplomātisko rīcību, būtu jāuzsver nepieciešamība uzlabot to pasākumu uzraudzību un ievērošanu, par kuriem panākta vienošanās starptautiskās okeānu pārvaldības ietvaros saskaņā ar *UNCLOS*;

11. AICINA ES un dalībvalstis veikt un atbalstīt darbības, kas balstītas uz to attiecīgajām kompetencēm, lai divpusējā un daudzpusējā līmenī nodrošinātu, ka visas valstis ievēro savas starptautiskās saistības, jo īpaši tās valstis, kas darbojas kā atvērtie reģistri, kā noteikts attiecīgajās starptautiskajās konvencijās;
12. UZSVER lomu, kāda ir jūras telpiskajai plānošanai (JTP), kuras pamatā ir ekosistēmā balstīta pārvaldības pieeja, nolūkā palīdzēt sasniegt saglabāšanas un atjaunošanas mērķrādītājus, mīkstinot un līdz minimumam samazinot cilvēka darbību kaitīgo ietekmi piekrastes teritorijās un atkrastē, kā arī tās ieguldījumu konkurētspējīgā un ilgtspējīgā zilajā ekonomikā; ATZĪST, ka ES un tās dalībvalstis ir guvušas ievērojamu pieredzi šajā jomā, un PIENĒM ZINĀŠANAI panākumus, kas gūti ar iniciatīvu *MSPglobal*; šajā sakarā MUDINA Komisiju kopā ar *UNESCO* Starpvaldību okeanogrāfijas komisiju (*IOC-UNESCO*) nākt klajā ar jaunu kopīgu piecu gadu ceļvedi, lai veicinātu JTP visā pasaulē;

Jūras biodaudzveidības aizsardzība un saglabāšana

13. JOPROJĀM ir ļoti satraukta par to, ka pieticīgā apmērā ir sasniegti Aiči mērķi saskaņā ar Konvenciju par bioloģisko daudzveidību; ATGĀDINA Starpvaldību zinātnes un politikas platformas bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā (*IPBES*) 2019. gada globālajā novērtējuma ziņojumā paustos vēstījumus par to, ka steidzami ir nepieciešamas transformatīvas pārmaiņas, un ATZINĪGI VĒRTĒ tās jauno ziņojumu par vērtību novērtējumu, kurā uzsvērtā nepieciešamība integrēt dabas vērtību daudzveidību politiskos un ekonomiskos lēmumos, un jauno ziņojumu par ilgtspējīgu izmantošanu, kurā aicināts pielikt lielākas pūles savvaļas sugu pārvaldībā; UZSTĀJ, ka ir jāņem vērā šajos ziņojumos sniegtie ieteikumi un jāintegrē dabas vērtību daudzveidība politiskos un ekonomiskos lēmumos;

14. AICINA pieņemt vērienīgu, visaptverošu un pārveidojošu globālo biodaudzveidības satvaru laikposmam pēc 2020. gada, kam būtu jānotiek Konvencijas par bioloģisko daudzveidību piecpadsmītās Pušu konferences otrajā daļā, lai tādējādi uzsāktu steidzamu un pārveidojošu rīcību, kuras mērķis ir apstādināt un apvērst biodaudzveidības izzušanu, un līdz 2030. gadam panākt, ka pasaule ir dabai labvēlīga, tostarp mērķus saglabāt vismaz 30 % okeānu visā pasaulē, izmantojot efektīvi un taisnīgi pārvaldītus, ekoloģiski reprezentatīvus un labi savienotus aizsargājamo jūras teritoriju (*MPA*) tīklus, kā arī citus iedarbīgus konkrētai teritorijai paredzētus saglabāšanas pasākumus (*OECM*);
15. ATGĀDINA par 2007. gada 13. septembra ANO Rezolūciju 61/295, ar ko pieņem Deklarāciju par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām; ATZĪST pirmiedzīvotāju svarīgo nozīmi, jo viņi ir pārmantojuši tradicionālās zināšanas par jūras ekosistēmām; JOPROJĀM IR APŅĒMĪBAS PILNA, īstenojot rīcību saglabāšanas un ilgtspējīgas izmantošanas nolūkā, atbalstīt un veicināt pirmiedzīvotāju un vietējo kopienu līdzdalību, sadarbību ar tiem un to iesaistīšanu;
16. UZSVER, ka pamatinstruments jūras aizsardzības jomā Eiropas Savienībā joprojām ir Jūras stratēģijas pamatdirektīva (JSPD), kas patlaban tiek pārskatīta; UZSVER, ka ar attiecīgajiem nozaru instrumentiem steidzamības kārtā būtu jācenšas efektīvāk un integrētāk īstenot JSPD mērķus, lai pēc iespējas drīzāk panāktu labu vides stāvokli;

17. ATBALSTA svarīgo darbu, ko ES dalībvalstis veic Starptautiskās Jūras dzīļu pārvaldes (*ISA*) ietvaros, lai izveidotu stabilu regulatīvo režīmu attiecībā uz iespējamu dziļjūras izrakteņu ieguvī nākotnē, kas balstās uz piesardzības principu, kā arī augstākajiem vides standartiem un pietiekamām zinātniskajām atziņām, lai nodrošinātu, ka šādas darbības nerada kaitējošu ietekmi jūras videi apgabalā, kā noteikts *UNCLOS*;
18. UZSVER, ka ir jāuzlabo zinātniskās atziņas par dziļjūru un jo īpaši ATBALSTA iniciatīvu "Ilgtspējīgas zināšanas par jūras gultni", lai veidotu spēcīgāku zinātnisko pamatu vides aizsardzībai un pārvaldībai plašajos dziļūdens reģionos, kas nav valstu jurisdikcijā, saskaņā ar 2020. gadā pieņemto *ISA* plānu un ANO Okeāna desmitgades darbībām, kuru mērķis ir veicināt jūras zinātnisko pētniecību apgabalā; ar gandarījumu PIENĒM ZINĀŠANAI, ka šo iniciatīvu finansiāli atbalsta ES;
19. UZSVER atjaunināto politiku attiecībā uz spēcīgāku ES iesaisti, lai nodrošinātu miermīlīgu, ilgtspējīgu un labklājīgu Arktikas reģionu ²³, un ATZINĪGI VĒRTĒ, ka ir stājies spēkā Nolīgums attiecībā uz neregulētas zvejniecības novēršanu atklātās jūras teritorijās Ziemeļu Ledus okeāna centrālajā daļā; ATKĀRTOTI APSTIPRINA savu apņemšanos pilnībā īstenot nolīgumu;
20. ATBALSTA Arktikas jūras biodaudzveidības aizsardzību, tostarp, līdztekus citiem rīkiem nosakot *MPA* un citus iedarbīgus konkrētai teritorijai paredzētus saglabāšanas pasākumus, ar ko pievēršas noslodzes problēmai Ziemeļu Ledus okeānā ar tādu attiecīgo organizāciju un instrumentu palīdzību kā, piemēram, Arktikas Padome, Starptautiskā Jūrniecības organizācija (SJO) un Konvencija par jūras vides aizsardzību Atlantijas okeāna Ziemeļaustrumu daļā;
21. JOPROJĀM IR APŅĒMUSIES darīt visu iespējamo, lai pēc iespējas ātrāk panāktu vienošanos par trīs jaunu, plašu *MPA* noteikšanu Dienvidu okeānā, jo īpaši Vedela jūrā, Antarktikas austrumdaļā un ap Rietumantarktikas pussalu;

²³ JOIN(2021) 27 final.

Ilgtspējīga zvejniecība un akvakultūra

22. ATZINĪGI VĒRTĒ Pasaules Tirdzniecības organizācijas 12. ministru konferences sekmīgos rezultātus, kas saistīti ar ilgi gaidītā vēsturiskā nolīguma par zivsaimniecības subsīdijām noslēgšanu atbilstīgi ANO 14.6. IAM, kā nolūks ir pievērsties kaitīgām subsīdijām un kas ir nozīmīgs solis uz priekšu okeānu ilgtspējas jomā; UZSTĀJ, ka ir jānodrošina tā pilnīga īstenošana, un AICINA nolīgumu pēc iespējas drīz pabeigt, iekļaujot elementus, par kuriem vēl nav panākta vienošanās attiecībā uz subsīdijām par jaudas pārpalikumu un pārzveju; ATBALSTA Komisijas centienus noslēgt vērienīgu nolīgumu, vienlaikus saglabājot atbilstību attiecīgajai ES politikai, ar ko nodrošina ilgtspējīgu zvejniecību;
23. UZSVER, ka publiskais finansējums kopējās zivsaimniecības politikas ietvaros ir galvenais faktors, kas veicina ilgtspējīgu zvejniecību un jūras bioloģisko resursu saglabāšanu, un ka tas tiek noteikts un īstenots veidā, kas neveicina pārmērīgu jaudas pārpalikumu un pārzveju;
24. ATKĀRTOTI APSTIPRINA ES nulles tolerances nostāju attiecībā uz nelegālu, neregistrētu un neregulētu (NNN) zveju un tās apņemšanos izbeigt NNN zveju saskaņā ar 14.4. IAM; šajā sakarībā ATBALSTA pienācīgu IT rīku izstrādi, lai atbalstītu ES nozvejas sertifikācijas sistēmu un dialogus ar trešām valstīm par NNN zveju, pastiprinātu starptautisko un daudzpusējo sadarbību, tostarp to, ka tiek veicināta *FAO* Nolīguma par ostas valsts pasākumiem vispārēju ratifikācija un īstenošana, karoga valstu starptautisko saistību izpildi, jo īpaši to valstu, kas darbojas kā atvērtie reģistri, pievienošanas *FAO* brīvprātīgajām pamatnostādnēm par pārkraušanu citā kuģī, efektīvus pret NNN zveju vērstus mehānismus visās reģionālajās zvejniecības pārvaldības organizācijās (RZPO), lielāku pārredzamību un izsekojamību, informācijas apmaiņu un izpildes panākšanu, kā arī stingrāku pārraudzību, kontroli un uzraudzību;

25. UZSVER, ka ir svarīgi uzlabot starptautisko sadarbību zvejniecības pārvaldībā, stiprinot RZPO būtisko lomu saistībā ar ANO Nolīgumu par zivju krājumiem (*UNFSA*), un GAIDA 2023. gada *UNFSA* pārskatīšanas konferences rezultātus; ATKĀRTOTI APSTIPRINA ES apņemšanos turpināt uzstāt, lai reģionālās zivsaimniecības struktūras pārveidotu par RZPO, jo īpaši Centrālaustumu Atlantijas zvejniecības komiteju un Centrālrietumu Atlantijas zvejniecības komisiju;
26. UZSVER nepieciešamību starptautiskā līmenī atbalstīt vienlīdzīgus konkurences apstākļus, kā arī atbildīgas un ilgtspējīgas vērtības ķēdes gan zivsaimniecības, gan zvejas un akvakultūras produktu tirdzniecības jomā, lai saglabātu nozares konkurētspēju, vienlaikus saglabājot ES uztur suverenitāti saskaņā ar jauno ES politiku par atvērtu, ilgtspējīgu un pārliedzinošu tirdzniecības politiku, kā arī ar Eiropas zaļo kursu un stratēģiju "No lauka līdz galdam";
27. ATZĪST, ka ilgtspējīga akvakultūra palīdz sasniegt Eiropas zaļā kursa un *FAO* 2022.–2031. gada stratēģijas zilās pārveides iniciatīvas mērķus, kā arī ES nodrošinātību ar pārtiku; PIENĒM ZINĀŠANAI *FAO* darbu pie ilgtspējīgas akvakultūras pamatnostādņēm un AICINA ātri pabeigt vērienīgu un visaptverošu pamatnostādņu izstrādi, kurās apkopoti visi pieejamie rīki un paraugprakse, kuras paredz konkrētus ceļus uz ilgtspējīgu globālās akvakultūras izaugsmi un kuras būtu papildinājums Komisijas stratēģiskajām pamatnostādņēm par ilgtspējīgāku un konkurētspējīgāku ES akvakultūru laikposmam no 2021. līdz 2030. gadam; ATZĪMĒ paziņojuma "Ceļā uz spēcīgu un ilgtspējīgu ES aļģu nozari" ²⁴ publicēšanu;

²⁴ COM(2022) 592 final.

II. Virzīties uz okeānu ilgtspējas sasniegšanu līdz 2030. gadam

Okeāns un klimata pārmaiņas

28. ATZĪST, ka okeānam ir būtiska nozīme planētas klimata un temperatūras regulēšanā un ka tas ir planētas galvenais oglekļa piesaistītājs un svarīgs tās biodaudzveidības avots; un tas arī ir galvenais planētas temperatūras regulators, kā arī kalpo par buferi pret klimata pārmaiņu globālo ietekmi; JOPROJĀM PAUŽ DZIĻU SATRAUKUMU par klimata pārmaiņu un siltumnīcefekta gāzu emisiju negatīvo un pieaugošo ietekmi uz okeānu un jūras dzīvi, cilvēku darbībām un piekrastes kopienām; šī ietekme cita starpā ietver jūras karstuma viļņus, okeānu sasilšanu, paskābināšanos un skābekļa līmeņa pazemināšanos, ledus kušanu, mūžīgā sasaluma kušanu, globālā jūras līmeņa celšanos un ekstrēmas jūras līmeņa izmaiņas;
29. ATGĀDINA konstatējumus Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (*IPCC*) 2019. gada īpašajā ziņojumā par okeānu un kriosfēru (*SROC*) mainīga klimata apstākļos un visu trīs darba grupu ieguldījumu *IPCC* sestajā novērtējuma ziņojumā (*AR6*); UZSTĀJ, ka šādi prognozētie *IPCC* scenāriji, kas atbilst Parīzes nolīguma ilgtermiņa mērķiem, ir jāizvērtē, izstrādājot politiku un darbības, kuru mērķis ir mīkstināt klimata pārmaiņas un pielāgoties klimata pārmaiņu neizbēgamajām sekām;
30. ATGĀDINA par *COP 26* laikā pieņemto Glāzgovas klimata paktu, kurā attiecīgās darba programmas un struktūras Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) satvarā tiek aicinātas apsvērt iespēju integrēt un stiprināt uz okeāniem balstītu rīcību, un par lēmumu rīkot ikgadēju dialogu par okeāniem un klimata pārmaiņām, lai stiprinātu okeānu klimata pārmaiņu mitigācijas un pielāgošanās pasākumus; ATZINĪGI VĒRTĒ pirmo ikgadējo dialogu, kas notika 2022. gada jūnijā Bonnā;

31. ATGĀDINA, ka 2021. gada Pasaules okeānu novērtējums (*WOA II*) ir galvenais iznākums tā regulārā procesa otrajā ciklā, ko ANO veic, lai globāli ziņotu par jūras vides stāvokli un to novērtētu;
32. UZSVER klimata, biodaudzveidības un okeānu saikni un nepieciešamību apzināt un novērtēt kumulatīvo ietekmi un atgriezeniskās saites mehānismus attiecībā uz biodaudzveidību un jūras ekosistēmām un to pakalpojumiem, tostarp kritiskos punktus, kā arī tiem pievērsties un izstrādāt pasākumus un rīcību, kas samazina un mīkstina šo ietekmi, izmantojot labāko pieejamo zinātnisko informāciju;
33. UZSVER, ka ir jāizstrādā un jāizmanto dabā balstīti risinājumi, lai mīkstinātu klimata pārmaiņas un stiprinātu mūsu okeānu noturību;
34. ATZINĪGI VĒRTĒ misijas "Līdz 2030. gadam atjaunot mūsu okeāna un ūdeņu stāvokli"²⁵ sākšanu un tās satvarā veiktās darbības, kā arī misiju "Pielāgošanās klimata pārmaiņām", jo īpaši tās darbības saistībā ar piekrastes noturību, kas ir svarīgi rīcībai attiecībā uz okeāniem; AICINA dalībvalstis un visas ieinteresētās personas sadarboties ar šīm misijām un apvienot centienus, lai sasniegtu misiju mērķus, ar konkrētām darbībām pievienojoties misiju nolikumam;
35. ATGĀDINA ES apņemšanos līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti, tostarp, izmantojot ilgtspējīgu un atjaunīgu atkrastes enerģiju, dekarbonizējot zveju, kuģniecību un citas jūrniecības darbības; UZSVER ES un tās dalībvalstu apņemšanos atbalstīt SJO sākotnējās siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju stratēģijas pārskatīšanu, lai vēlākais līdz 2050. gadam pakāpeniski izbeigtu starptautiskās kuģniecības radītās SEG aprites cikla emisijas un ievērotu Parīzes nolīguma mērķus attiecībā uz temperatūru, tostarp mērķi ierobežot temperatūras pieaugumu līdz 1,5 °C;

²⁵ COM(2021) 609 final.

36. ATBALSTA enerģētikas pārkārtošanu, kas veicinātu zivsaimniecības un akvakultūras nozares dekarbonizāciju; AICINA Komisiju ierosināt piemērotus pasākumus, tostarp veikt īpašu pētījumu zivsaimniecības un akvakultūras nozarē, lai novērtētu SEG emisiju ietekmi pa nozarēm un analizētu izmaksas un iespējas, ko rada dažādi pieejamie politikas risinājumi šādas enerģētiskās pārkārtošanās paātrināšanai Eiropas līmenī, ņemot vērā tās daudzveidību un īpašos ierobežojumus, kā arī iespēju izstrādāt stimulu shēmu un pielāgot finansiālo atbalstu, tostarp, grozot attiecīgos tiesību aktus, kas veicina šādu enerģētikas pārkārtošanu, vienlaikus neapdraudot kopējās zivsaimniecības politikas mērķus;
37. UZSVER, ka ir svarīgi dekarbonizēt kuģniecību un jūras transportu un virzīties uz atjaunīgo energoresursu, zemu un nulles SEG emisiju degvielu izmantošanu uz aprites cikla pamata, lai sasniegtu Eiropas zaļā kursa mērķus un Parīzes nolīgumā noteiktos mērķus attiecībā uz temperatūru, tostarp nākotnē kuģiem, uz kuriem neattiecas obligātās starptautiskās un ES prasības, ar noteikumu, ka tiek veikts šādas paplašināšanas ieguvumu un iespējamās ietekmes novērtējums; AICINA Komisiju apsvērt iespējamus pasākumus enerģētikas pārkārtošanas un dekarbonizācijas atbalstam, jo īpaši, veicinot pētniecību, izstrādi un investīcijas, kas vērstas uz efektīvām un inovatīvām tehnoloģijām;

Cīņa pret jūras un gaisa piesārņojumu

38. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas paziņojumu "Ceļš uz veselīgu planētu itin visiem. ES Gaisa, ūdens un augsnes nulles piesārņojuma rīcības plāns" ²⁶, kas palīdzēs uzlabot jūras vidi ES un ārpus tās;
39. UZSVER, cik svarīgi ir stiprināt sinerģiju starp 6. un 14. IAM, lai paātrinātu saistīto mērķrādītāju īstenošanu ²⁷;

²⁶ COM(2021) 400 final.

²⁷ Jo īpaši 6.3. un 14.1. IAM.

40. UZSVER, ka ir vajadzīga efektīva reģionālā sadarbība tādās sadarbības struktūrās kā reģionālās jūras konvencijas jūras un piekrastes vides aizsardzībai; ATKĀRTOTI APSTIPRINA ES nodomu pievienoties Konvencijai par Melnās jūras aizsardzību pret piesārņojumu;
41. ATZINĪGI VĒRTĒ SJO Jūras vides aizsardzības komitejas (*MEPC*) 78. sesijas lēmumu, ar ko apstiprina sēra emisijas kontroles zonas (*SECA*) izveidi visā Vidusjūrā, paredzot attiecīgā priekšlikuma pieņemšanu 2022. gada decembrī *MEPC* 79. sesijā un stāšanos spēkā līdz 2025. gadam; MUDINA turpināt darbu saistībā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides programmas Vidusjūras rīcības plāna (*UNEP-MAP*) Barselonas konvenciju par iespējamu turpmāku slāpekļa oksīdu emisijas kontroles zonas (*NECA*) izveidi Vidusjūrā, pamatojoties uz attiecīgu izpēti, kuras rezultāti saskaņā ar SJO noteikumiem tiek izmantoti padziļinātā ietekmes novērtējuma pētījumā;
42. UZSVER ES un tās dalībvalstu apņēmību strādāt pie tā, lai sekmīgi pabeigtu SJO darbu, kas vērsts uz zemūdens trokšņa emisiju samazināšanu – tās nopietni ietekmē jūras biodaudzveidību; un ATBALSTA to, ka nākotnē tiek izveidotas īpaši jutīgas jūras teritorijas (*PSSA*) Vidusjūras ziemeļrietumu daļā, Francijas, Itālijas, Spānijas un Monako jurisdikcijā esošajos ūdeņos, lai novērstu un samazinātu sadursmes starp lielajiem vaļveidīgajiem un kuģiem;
43. UZSVER, ka ir vēl vairāk jāuzlabo obligātās starptautiskās un ES prasības komerckuģiem, lai novērstu un vēl vairāk samazinātu gaisa un jūras piesārņojumu, cita starpā turpinot darbu pie iespējamu turpmāku *NECA* izveides, pamatojoties uz ietekmes novērtējuma pētījumiem saskaņā ar SJO noteikumiem, ierobežojot skalošanas ūdeņu novadīšanu no nenoslēgta loka skruveriem konkrētās teritorijās un uzlabojot prasības attiecībā uz notekūdeņu novadīšanu;

44. ATZINĪGI VĒRTĒ ANO Vides asamblejas (*UNEA-5*) Rezolūciju 5/14 par plastmasas piesārņojuma izbeigšanu, pievēršoties visam plastmasas aprites ciklam un izveidojot plastmasas aprites ekonomiku, kurā ietverta tās ražošana, dizains, patēriņš un atkritumu apsaimniekošana vidiski drošā veidā; ATKĀRTOTI PAUŽ ES un tās dalībvalstu apņemšanos aktīvi iesaistīties sarunās, lai noteiktajā laikā noslēgtu vērienīgu starptautisku juridiski saistošu nolīgumu nolūkā izbeigt piesārņošanu ar plastmasu, tostarp jūras vidē un, ja iespējams, esošo plastmasas piesārņojumu;
45. ATZINĪGI VĒRTĒ darbu, kas tiek veikts saskaņā ar SJO stratēģiju un rīcības plānu, ar kuru pievēršas jūras piedrazojumam ar plastmasu, ko rada kuģi, paredzot, ka līdz 2025. gadam tiek panākts, ka jūrā no kuģiem nonāk nulle plastmasas atkritumu, un JOPROJĀM IR APŅĒMUSIES sadarbībā ar zivsaimniecības nozari, RZPO un reģionālajām jūras konvencijām aktīvi iesaistīties darbā pie pasākumiem, kas vērsti uz plāna vēlamo rezultātu sasniegšanu, tostarp uzlabot ziņošanu par nozaudētiem zvejas rīkiem un obligātu zvejas rīku marķēšanu saskaņā ar *MARPOL* konvenciju;
46. UZSVER, ka dalībvalstīm ir jāveic zinātniskā izpēte un jāizstrādā labākā vides aizsardzības prakse (*BEP*), kā arī labākie pieejamie tehniskie paņēmieni (*LPTP*), lai risinātu problēmu, ko rada jūrā nogremdēta parastā, ķīmiskā un sprāgstvielu munīcija, un AICINA dalībvalstis un starptautiskās organizācijas aktīvi sadarboties, lai sistemātiski apsaimniekotu nogremdētos bīstamos materiālus, kas apdraud jūras vidi, kā arī izpētīt iespējamās ES finansējuma avotus;

III. Kā panākt jūras drošību un drošumu jūrā

Jūras drošība

47. PAUŽ dziļas bažas par pieaugošo ģeopolitisko spriedzi un tās kaitīgo ietekmi uz jūras drošību, par ko liecina Krievijas agresija pret Ukrainu, kura ir saasinājusi nestabilitāti un nedrošību, jo īpaši Melnajā jūrā, Azovas jūrā un Baltijas jūras reģionos, radot plašāku ietekmi, kas varētu skart blakus esošos visas Vidusjūras, Ziemeļjūras un Atlantijas okeāna baseinus;

48. ATZĪST, ka dalībvalstīm ir īpašas prasības jūras jomā attiecībā uz valsts drošību un aizsardzību, kas ir jāņem vērā;
49. ATGĀDINA, ka jūras drošība ir neatņemama daļa no visaptverošas pieejas okeānu pārvaldībai un ka ES stiprina savu globāla jūras drošības garanta lomu gan savā teritorijā, gan ārpus tās robežām; šajā sakarā ATGĀDINA arī to, ka joprojām būtiska ir partnerība ar NATO, tostarp jūras operacionālajā telpā, un saskaņā ar ES Stratēģisko kompasu, ka mūsu savstarpēji izdevīgā sadarbība un kopīgais darbs pie jūras drošības uzlabošanas arī turpmāk notiks, ievērojot iekļautības, savstarpīguma, atklātības un pārredzamības principus, kā arī abu organizāciju lēmumu pieņemšanas autonomiju; ATGĀDINA arī, ka partnerība ar SJO joprojām ir viens no galvenajiem elementiem, lai novērstu tīšu nelikumīgu darbību draudus, kas varētu ietekmēt kuģus un ostu iekārtas; un šajā sakarā UZSVER, cik svarīgs ir valsts iestāžu ieguldījums kuģu un ostas iekārtu drošības uzlabošanā;
50. ATGĀDINA, ka ir svarīgi attiecīgā gadījumā atvieglināt saziņu un koordināciju starp ES un dalībvalstu reģionālajām jūras iniciatīvām ar transversāliem mērķiem un pilnībā izmantot visu pieejamo ES civilo un militāro politiku, rīkus un instrumentus;
51. UZSVER, cik svarīga un steidzama ir nepieciešamība uzlabot ES kritiskās jūras infrastruktūras, piemēram, jo īpaši jūras kabeļu un cauruļvadu, noturību, kā arī pastiprināt centienus risināt kibernetikas problēmas jūras operacionālajā telpā; šajā sakarā ATZINĪGI VĒRTĒ priekšlikumu Padomes ieteikumam par koordinētu Savienības pieeju kritiskās infrastruktūras noturības stiprināšanai ²⁸, kurā dalībvalstis šajā kontekstā tiek AICINĀTAS veikt steidzamus un efektīvus pasākumus un sadarboties savā starpā, ar Komisiju un citiem attiecīgiem dalībniekiem;

²⁸ 13713/22.

52. UZSVER, ka valstu un ES līmeņa jūrniecības uzraudzības sistēmu sadarbības un savstarpējās savienojamības stiprināšana, ko padara iespējamu Vienotas informācijas apmaiņas vides projekts (*CISE*), ir nemainīgs un svarīgs mērķis, lai pastiprinātu jūrlietu situācijas apzināšanos un tādējādi uzlabotu jūrlietu pārvaldību;
53. UZSVER krasta apsardzes funkciju ieguldījumu ES jūras drošībā; MUDINA pilnveidot iniciatīvas ciešākai sadarbībai, pieredzes un paraugprakses apmaiņai starp ES dalībvalstīm šajā satvarā un ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka ir pieņemts Komisijas ieteikums par praktisku rokasgrāmatu sadarbībai krasta apsardzes jomā ²⁹;
54. GAIDA Komisijas un Augstā pārstāvja priekšlikumus ES Jūras drošības stratēģijas un tās rīcības plāna atjaunināšanai;

Drošums jūrā un pienācīgu darba apstākļu veicināšana visā pasaulē

55. UZSVER, ka jūras zvejas un jūrlietu, kā arī jūras pētniecības nozarēm ir raksturīgi sarežģīti, bīstami un riskanti darba apstākļi;
56. ATGĀDINA, ka ES saskaņā ar Starptautiskās Darba organizācijas (SDO), Starptautiskās Jūrniecības organizācijas (SJO) un ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas (*FAO*) noteiktajiem mērķiem veicina pienācīgas kvalitātes nodarbinātību zvejniecībā; ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka ir publicēts paziņojums par pienācīgas kvalitātes nodarbinātību visā pasaulē globālas taisnīgas pārkārtošanās procesam un ilgtspējīgai atveseļošanai ³⁰;
57. ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka ES tiesību aktos ir kodificēti noteikumi par jūrnieku minimālo sagatavotības līmeni ³¹, ievērojot SJO 1978. gada Starptautisko konvenciju par jūrnieku sagatavošanas, sertificēšanas un sardzes pildīšanas standartiem (*STCW* konvencija);

²⁹ C(2021) 5310 final.

³⁰ COM(2022) 66 final.

³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/993 (2022. gada 8. jūnijs) par jūrnieku minimālo sagatavotības līmeni (OV L 169, 27.6.2022., 45.–90. lpp.).

58. AICINA paātrināt SJO 2012. gada Keiptaunas nolīguma, ar ko nosaka drošības standartus zvejas kuģiem, ratifikāciju;
59. AICINA dalībvalstis ātri ratificēt SDO Konvenciju Nr. 188 par darbu zvejniecības nozarē, kas karoga valstij paredz iespēju pārbaudīt un kontrolēt sociālos standartus uz zvejas kuģiem, kā arī SJO *STCW-F* konvenciju par zvejnieku sagatavotību un sardzes pildīšanas standartiem; arī AICINA Komisiju apsvērt iespēju ES tiesību aktos transponēt SDO Konvencijā Nr. 188 paredzētos inspekciju un sociālās sertifikācijas pasākumus;

IV. Uzkrāt zināšanas par okeānu

60. ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka ir parakstīta jaunā Atlantijas okeāna pētniecības un inovācijas alianses deklarācija, kurā ir noteikta nākamās desmitgades kopīgā turpmākā virzība sadarbībai okeāna pētniecības jomā Atlantijas okeānā no pola līdz polam;
61. ATBALSTA Eiropas okeāna digitālā dvīņa pamatinfrastruktūras izstrādi līdz 2024. gadam, kas būtu ieguldījums globālajā okeānu pārvaldībā un ilgtspējīgā zilajā ekonomikā, klimatnoturībā un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā, tostarp ar ES atbalstu, ko sniedz misija "Līdz 2030. gadam atjaunot mūsu okeāna un ūdeņu stāvokli", Eiropas Jūras novērojumu un datu tīkls (*EMODNet*), *Copernicus* un *Galileo* kosmosa programmas, lai apkopotu zināšanas par okeāniem, modelētu okeānu, testētu darbību scenārijus un padarītu zināšanas par okeāniem viegli pieejamas politikas veidotājiem, zinātniekiem, privātām ieinteresētajām personām un iedzīvotājiem;
62. ATGĀDINA, ka Eiropas okeānu zinātne sniedz ieguldījumu ANO Okeāna zinātnes desmitgadē ilgtspējīgai attīstībai (*UN DOS*), kura notiek *IOC-UNESCO* vadībā, un ANO Ekosistēmu atjaunošanas desmitgadē, atbalstot un virzot ANO Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam, jo īpaši attiecībā uz 13., 14. un 17. IAM;

63. UZSVER, ka Eiropā ir vajadzīgi pētniecības kuģi un transnacionāls mehānisms Eiropas pētnieku piekļuvei šādiem kuģiem, kā arī autonomas novērošanas sistēmas un platformas, ņemot vērā to daudzveidīgās funkcijas jūras zinātnes un okeānu novērošanas atbalstīšanā; AICINA dalībvalstis ar ilgtermiņa investīcijām atbalstīt šādas infrastruktūras;
64. GAIDA Komisijas iniciatīvu attiecībā uz okeānu novērošanu, kuras mērķis ir panākt saskaņotu pieeju Eiropas īstenotai okeānu novērošanai;
65. AICINA pastiprināt centienus vēl ciešāku padarīt pētnieku, ieinteresēto personu, lēmumu pieņēmēju un iedzīvotāju sadarbību Eiropā un ārpus tās, lai uzkrātu zināšanas par okeāniem; ATBALSTA sabiedrības un jo īpaši jauniešu mobilizēšanu, izmantojot līdzradīšanas un kopizstrādes, amatierzinātnes, izglītības, prasības un informētības vairošanas pasākumus, kā arī aktīvas līderības un brīvprātīgā darba veicināšanu, lai iesaistītu sabiedrību un palīdzētu veicināt nepieciešamās transformatīvās pārmaiņas okeānu un ūdeņu atjaunošanai; ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka Eiropā tiek turpināti okeānpratības centieni, izmantojot joprojām pastāvošo ES mēroga iniciatīvu ES4 Okeānu koalīcija, un nolīgumu, kas pastāv starp Komisiju un *IOC-UNESCO* ES mēroga okeānpratības iniciatīvas atbalstam un popularizēšanai (ES4 Okeānu koalīcija), kas sniedz ieguldījumu *UN DOS*;
66. UZSVER – lai novērtētu zināšanas un atbalstītu politikas veidošanu okeānu veselības un ilgtspējas veicināšanai, vērtīga ir starpdisciplināra saskarne starp zinātni un politiku; AICINA Komisiju izpētīt iespējas izveidot starpdisciplināru zinātnes un politikas saskarni okeānu ilgtspējas jautājumos, kuras nosaukums būtu "Starpvaldību ekspertu grupa okeānu ilgtspējas jautājumos" (*IPOS*), ņemot vērā esošās attiecīgās speciālās zināšanas, cita starpā ar okeāniem saistīto darbu, ko veic *IPCC* un *IPBES*, un atzīstot visaptverošo darbu, kas paveikts saskaņā ar regulāro procesu, ko ANO veic, lai globāli ziņotu par jūras vides stāvokli un to novērtētu.